

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M., ve věci

žalobce:
bytem

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne , č. j. ,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze , č. j. , a rozhodnutí Úřadu práce ČR - Krajské pobočky v Liberci ze dne , č. j. , se zrušují pro vady řízení a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se domáhá přezkumu shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR - Krajské pobočky v Liberci (dále jen „úřad práce“) ze dne **XX**, č. j. **XX**. Tímto rozhodnutím úřad práce podle § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, rozhodl nepřiznat žalobci příspěvek na bydlení ode dne 4. 1. 2018.

II. Žaloba

2. V úvodu včasné žaloby žalobce vyjádřil nesouhlas s postupem krajského soudu, který mu ve věci sp. zn. **XX** zamítnul žádost o ustanovení právního zástupce z řad advokátů pro podání žaloby. Žalobce zopakoval důvody, pro které má za to, že je krácen na svém právu skutkově i právně argumentovat.
3. V žalobě pak žalobce především namítal, že prvostupňové rozhodnutí úřadu práce bylo vydáno, aniž mu bylo umožněno seznámit se s podklady rozhodnutí, jak předpokládá § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Žalobce konstatoval, že byl sice úřadem práce vyzván k dostavení se k seznámení se spisem, výzva mu ale byla doručena až v den následující po dni, kdy se měl nejpozději k seznámení se spisem dostavit. Žalobce oprávněně očekával, že poté, co úřad práce zjistí, že mu výzva byla doručena až po uplynutí určeného termínu k nahlédnutí do spisu, bude opětovně vyzván k seznámení se s podklady rozhodnutí. Na místo toho úřad práce žalobce vyzval k vyjádření k podkladům, které ale žalobce neměl dispozici. Žalobce reagoval písemností ze dne 24. 4. 2008, v níž uvedl, že má v úmyslu svého práva využít, a požádal o seznámení s podklady, které požadoval zaslat do své datové schránky. Pokud tak úřad práce učinit nechtěl nebo nemohl, nic mu nebránilo stanovit novou lhůtu k tomu, aby se žalobce dostavil na úřad práce a do podkladů nahlédl. Úřad práce na místo toho rozhodl o nepřiznání příspěvku na bydlení. Z uvedeného důvodu žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí i jemu předcházející rozhodnutí úřadu práce zrušil.

III. Vyjádření žalovaného

4. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný konstatoval, že úřad práce stanovil žalobci termín pro nahlížení do spisu nejprve na 6. 3. nebo 8. 3. 2018. Dne 7. 3. 2018 došlo úřadu práce

písemné vyjádření žalobce, v němž mimo jiné sdělil, že jeho pracovní neschopnost stále trvá. Poté, co bylo zjištěno, že pracovní neschopnost žalobce byla dne [XX] ukončena, byl žalobci

dne 28. 3. 2018 stanoven nový termín pro nahlížení do spisu na 5. 4. nebo 6. 4. 2018. Dne 13. 4. 2018 bylo žalobci doručeno vyrozumění účastníka řízení, neboť žalobce stanovený termín nevyužil. Dne 24. 4. 2018 úřadu práce obdržel vyjádření žalobce, ve kterém žalobce znovu požadoval přidělení právního zástupce a postoupení celého spisu do datové schránky. Žalovaný označil jednání žalobce před úřadem práce za šikanózní a navrhoval, aby žaloba byla v plném rozsahu zamítnuta jako nedůvodná.

IV. Zjištění ze správního spisu

5. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobce dne 5. 1. 2018 požádal o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení s nárokem od 4. 1. 2018 na byt č. [XX] v ulici [XX] čp. [XX], [XX]. K žádosti doložil doklad o výši nákladů na bydlení za rozhodné období IV. čtvrtletí 2017, doklad o výši příjmů za IV. čtvrtletí 2017, prohlášení osob, které nemají příjmy rozhodné pro nároky na dávky za III. čtvrtletí 2017 a výpis z účtu za období od [XX] do [XX] a od [XX] do [XX]. Úřad práce dne 17. 1. 2018 žalobce vyzval, aby doplnil a doložil k žádosti další náležitosti, které ve výzvě specifikoval. Ve výzvě byl žalobce upozorněn, že musí požadované skutečnosti doložit do 8 dnů ode dne oznámení výzvy a zároveň byl poučen, že pokud tak neučiní, může být výplata dávky zastavena nebo dávka odejmuta nebo nepřiznána. Výzva byla žalobci dodána do datové schránky téhož dne, tj. 17. 1. 2018. Následovala opakovaná korespondence mezi žalobcem a úřadem práce ohledně povinnosti doložit požadované podklady. Dne 2. 3. 2018 úřad práce umožnil žalobci seznámit se s podklady pro rozhodnutí dle § 36 odst. 3 [XX] nebo [XX] v době od [XX] do [XX] hodin. Žalobce reagoval dne 7. 3. 2018, kdy úřad práce upozornil, že je v pracovní neschopnosti, žádá o ustanovení právního zástupce

ve věci plnění výzvy a vyjadřování se k podkladům k rozhodnutí. Dne 27. 3. 2018 obdržel úřad práce potvrzení o ukončení pracovní neschopnosti, která trvala do [XX]. Na základě těchto podkladů úřad práce dne 28. 3. 2018 dodal do datové schránky žalobce oznámení o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům podle § 36 odst. 3 správního řádu

a žalobci byl stanoven termín k nahlédnutí do spisu dne [XX] nebo [XX] v době od [XX] do [XX] hodin. Oznámení bylo žalobci doručeno až dne 7. 4. 2018. Písemností ze dne 13. 4. 2018 úřad práce žalobce znovu vyrozuměl o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu. Konstatoval, že své vyjádření může žalobce zaslat písemně nebo podat ústně do protokolu na úřadu práce, a to nejpozději do 8 dnů od doručení tohoto vyrozumění. Žalobce byl rovněž vyrozuměn o tom, že pokud mu stanovená lhůta nevyhovuje, je možné před jejím uplynutím sjednat náhradní termín. Žalobce reagoval písemností ze dne 23. 4. 2018, v níž uvedl, že má v úmyslu svého práva využít, ale protože nebyl seznámen s podklady, ze kterých bude úřad práce vycházet při svém rozhodování, žádá, aby mu tyto podklady byly doručeny do

datové schránky. Znovu požádal o ustanovení právního zástupce pro řízení před úřadem práce a o určení přesného času, ve kterém je možné jednat s oprávněnou osobou.

6. Rozhodnutím ze dne [XX], č. j. [XX], úřad práce rozhodl dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře nepřiznat žalobci dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 4. 1. 2018. Konstatoval, že žalobce bez důvodu vědomě odepřel vyhovět výzvě úřadu práce k doložení, tj. i k prokázání tvrzeného nároku na uvedenou nepojistnou dávku, proto nemohlo být i přes poučení a snahu úřadu práce o vedení žalobce k nápravě žádosti vyhověno. Úřad práce dále uvedl, že požadavek žalobce na zaslání spisové dokumentace do datové schránky nekoresponduje s úpravou dle správního řádu. Protože obsah žalobcova sdělení byl jednoznačný, úřad práce se nezabýval tím, zda žadatel neměl na mysli zpoplatněnou možnost pořízení kopie spisu. Právo nahlížet do spisu není povinnost a žalobce byl několikrát úřadem práce vyrozuměn o tom, že nové skutečnosti nenastaly a spisová materie je ucelená.
7. Proti uvedenému rozhodnutí se žalobce dne 5. 5. 2018 odvolal. V odvolání mimo jiné konstatoval, že oznámení o poskytnutí termínu pro nahlížení do spisu na [XX] nebo [XX] mu bylo doručeno až 7. 4. 2018. K tomu navrhoval provést důkaz doručenkou datové zprávy, která toto oznámení obsahovala. Dále žalobce konstatoval, že ve vyrozumění úřadu práce ze dne [XX], které obdržel dne [XX], bylo uvedeno, že pokud mu stanovená osmidenní lhůta k vyjádření se k podkladům nevyhovuje, je možné před jejím uplynutím sjednat náhradní termín např. telefonicky. Z tohoto důvodu žalobce ve sdělení ze dne 23. 4. 2018 požádal úřad práce, aby byl určen přesný čas, ve kterém je možné s oprávněnou osobou jednat, úřad práce na tuto žádost však nijak nereagoval.
8. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání žalobce zamítnul a prvostupňové rozhodnutí úřadu práce potvrdil. Uvedl, že úřad práce dodal dne 28. 3. 2018 do datové schránky žalobce písemnost, v níž žalobce upozornil na právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí s možností osobní návštěvy ve stanovený den a čas. Vzhledem k tomu, že žalobce nereagoval, zaslal úřad práce dne 13. 4. 2018 žalobci opakované vyrozumění o možnosti seznámení se s podklady, a to z důvodu prokazatelného nesplnění výzvy. Žalovaný uzavřel, že i přes opětovné upozornění na povinnost doložit veškeré doklady uvedené ve výzvě, žalobce tyto doklady nedoložil a úřad práce proto rozhodl nepřiznat dávku státní sociální podpory, příspěvek na bydlení. Žalovaný ze strany úřadu práce nezjistil žádná pochybení, která by měla vliv na nepřiznání příspěvku na bydlení.

V. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s., a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

10. Předmětem soudního přezkumu byl postup úřadu práce v řízení o žádosti žalobce o přiznání dávky státní sociální podpory - příspěvku na bydlení od 4. 1. 2018. Konkrétně žalobce namítá, že mu nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, jak předpokládá § 36 odst. 3 správního řádu.
11. Podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal. Účelem seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí je právě možnost účastníka seznámit se s obsahem správního spisu v době bezprostředně předcházející vydání rozhodnutí. Jde o ustanovení garantující účastníkům správního řízení možnost být seznámen s celým podkladem rozhodnutí ve stavu, v jakém se nachází v okamžiku vydání rozhodnutí ve věci, tj. být poté, co je shromážděn podklad rozhodnutí, seznámen s tím, o jaký konkrétní podklad se bude rozhodnutí ve věci opírat, a materializované právo k tomu uplatnit případné procesní návrhy.
12. V posuzované věci ze správního spisu vyplývá, že si byl úřad práce práva žalobce na seznámení se s podklady rozhodnutí vědom. Proto také dne 2. 3. 2018 zaslal žalobci oznámení, že tak může učinit nahlédnutím do spisu dne [redacted]. nebo [redacted] v době od [redacted] do [redacted] hodin. Poté, co žalobce úřad práce upozornil, že je v pracovní neschopnosti, stanovil mu úřad práce písemností ze dne 28. 3. 2018 nový termín k nahlédnutí do spisu, a to na [redacted] nebo [redacted] v době od [redacted] do [redacted] hodin. Toto oznámení však bylo žalobci podle doručenký založené ve správním spise doručeno do datové schránky až dne 7. 4. 2018, tj. až po uplynutí stanoveného termínu, který tak žalobce objektivně neměl možnost využít. Úřad práce si byl svého pochybení zřejmě vědom, proto také písemností ze dne [redacted] žalobce znovu vyrozuměl o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Konstatoval, že své vyjádření může žalobce zaslat písemně nebo podat ústně do protokolu na úřadu práce, a to nejpozději do 8 dnů od doručení tohoto vyrozumění. Žalobce byl rovněž vyrozuměn o tom, že pokud mu stanovená lhůta nevyhovuje, je možné před jejím uplynutím sjednat náhradní termín. Žalobce reagoval písemností ze dne [redacted], v níž uvedl, že má v úmyslu svého práva využít, ale protože nebyl seznámen s podklady, ze kterých bude úřad práce vycházet při svém rozhodování, žádá, aby mu tyto podklady byly doručeny do datové schránky. Požádal také o určení přesného času, kdy může s úřadem práce jednat. Na to již úřad práce nijak nereagoval a vydal ve věci meritorní rozhodnutí.
13. Z toho dle krajského soudu vyplývá, že úřad práce skutečně neumožnil žalobci před vydáním rozhodnutí v prvním stupni správního řízení seznámit se s jeho podklady, jak předvídá § 36 odst. 3 správního řádu. Právo garantované tímto ustanovením je natolik silným právem účastníka správního řízení, že jeho nedodržení s ohledem na shora popsané skutkové okolnosti nutně způsobuje vadu řízení, jež má přímý vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Žaloba je tedy důvodná a napadené rozhodnutí je třeba již z tohoto důvodu dle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. zrušit.

14. K tomu je navíc třeba zdůraznit, že žalobce obdobnou námitku vznesl již v odvolání ze dne 5. 5. 2018. Žalovaný se však touto odvolací námitkou nezabýval, v odůvodnění svého rozhodnutí se k ní vůbec nevyjádřil. Je přitom povinností odvolacího orgánu, aby se v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu vypořádal se všemi odvolacími námitkami. Neučiní-li tak, zatíží svoje rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2009, č. j. 7 Afs 116/2009-70, rozsudky Nejvyššího správního soudu dostupné na www.nssoud.cz).

VI. Závěr a náklady řízení

15. Z uvedených důvodů shledal soud žalobu důvodnou a podle § 78 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a), c) s. ř. s. zrušil rozhodnutí žalovaného pro vady řízení. Zrušuje-li soud rozhodnutí, podle okolností může dle § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo. Vzhledem k tomu, že k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonnost rozhodnutí, došlo již před správním orgánem I. stupně, soud možnosti zrušit i rozhodnutí správního orgánu I. stupně využil a věc v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
16. V souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. jsou správní orgány vysloveným právním názorem soudu vázány. V dalším řízení o žádosti žalobce o dávku státní sociální podpory - příspěvek na bydlení bude moci úřad práce rozhodnout pouze tehdy, bude-li žalobci v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.
17. Ve věci soud rozhodl, aniž by nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s.
18. Soud znovu nerozhodoval o žalobcových opakovaných požadavcích na ustanovení právního zástupce. Žalobce, kromě svého vícekrát vyjádřeného nesouhlasu s neustanovením právního zástupce soudu nedoložil žádné nové rozhodné skutkové okolnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2008, č. j. 3 Ads 43/2007-150, podle něhož: *„jestliže navrhovatel znovu požádá o ustanovení zástupce poté, co již bylo o jeho předchozí žádosti pravomocně rozhodnuto, je správní soud povinen rozhodnout o této opakované žádosti pouze tehdy, pokud navrhovatel doloží, že od doby rozhodování o jeho předchozí žádosti došlo k podstatné změně skutečností, jež byly pro posouzení jeho předchozí žádosti ve smyslu § 35 odst. 8 a § 36 odst. 3 s. ř. s. rozhodující“*).
19. Podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ustanovení odst. 1 neplatí, mělo-li být právo na náhradu nákladů řízení přiznáno správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče.

20. V souzené věci byl úspěšný žalobce, náležela by mu tedy náhrada nákladů řízení proti žalovanému. Vzhledem k tomu, že má žalobce zřízenou datovou schránku, žádné hotové výdaje, jejichž výše by byla zřejmá ze soudního spisu, mu nevznikly, soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 20. února 2019

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.
samosoudkyně